

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«ΣΥΜΦΩΝΟ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΣΥΜΒΙΩΣΗΣ»

Άρθρο 1

Σύσταση

Η συμφωνία δύο ενηλίκων προσώπων, διαφορετικού ή του ιδίου φύλου, με την οποία οργανώνουν τη συμβίωσή τους (σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης) καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Η συμφωνία γνωστοποιείται δια δηλώσεως στον ληξίαρχο του τόπου κατοικίας τους και καταχωρίζεται σε ειδικό ληξιαρχικό βιβλίο, από το οποίο εκδίδεται και σχετικό απόσπασμα.

Άρθρο 2

Προϋποθέσεις

1. Για τη σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης απαιτείται πλήρης δικαιοπρακτική ικανότητα.
2. Εμποδίζεται η σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης, αν υπάρχει γάμος ή σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης είτε αμφοτέρων των ενδιαφερόμενων προσώπων είτε ενός εξ αυτών.
3. Εμποδίζεται η σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης μεταξύ συγγενών εξ αίματος σε ευθεία γραμμή απεριορίστως και εκ πλαγίου μέχρι τον τέταρτο βαθμό, καθώς και συγγενών εξ αγχιστείας σε ευθεία γραμμή απεριορίστως.
4. Εμποδίζεται η σύναψη συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης μεταξύ εκείνου που υιοθέτησε και αυτού που υιοθετήθηκε.

Άρθρο 3

Σχετική ακυρότητα

Την ακυρότητα του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης δικαιούνται να επικαλεσθούν μόνο τα πρόσωπα που το συνήψαν, καθώς και όποιος επικαλείται έννομο συμφέρον οικογενειακής ή κληρονομικής φύσης.

Άρθρο 4

Λύση

1. Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης λύεται με συμφωνία των προσώπων, που περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Λύση επέρχεται και με μονομερή συμβολαιογραφική δήλωση, αφότου αυτή επιδοθεί-κοινοποιηθεί νομίμως με δικαστικό επιμελητή στο έτερο μέρος. Η συμφωνία ή η μονομερής δήλωση καταχωρίζεται στο ειδικό βιβλίο, όπου έχει καταγραφεί και η σύσταση του συμφώνου και εκδίδεται σχετικό απόσπασμα.
2. Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης συνιστά κώλυμα γάμου ή άλλου συμφώνου.

Άρθρο 5

Επώνυμο

Το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης δεν μεταβάλλει το επώνυμο των προσώπων που συμβιώνουν. Το καθένα από τα συμβιούντα πρόσωπα μπορεί, εφόσον συγκατατίθεται το έτερο, να χρησιμοποιεί στις κοινωνικές σχέσεις το επώνυμο του άλλου ή να το προσθέτει στο δικό του.

Άρθρο 6

Περιουσιακές σχέσεις

Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο συστήνεται το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, μπορεί να ρυθμίζονται οι περιουσιακές σχέσεις των προσώπων και, ιδίως, η τύχη των περιουσιακών στοιχείων που θα αποκτηθούν από τον έναν ή από τον άλλον κατά τη διάρκεια του συμφώνου (αποκτήματα). Οι συμβιούντες μπορούν πριν από την σύναψη του Συμφώνου ή κατά τη διάρκειά του, να επιλέγουν με σύμβαση, για τη ρύθμιση των συνεπειών του συμφώνου στην περιουσιακή τους κατάσταση, σύστημα κοινωνίας κατά ίσα μέρη, κατά τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1403 του Αστικού Κώδικα και επόμενα. Αν δεν υπάρχει συμφωνία, για τα αποκτήματα ισχύουν τα άρθρα 1400-1402 του Αστικού Κώδικα. Η αξίωση αυτή δεν γεννάται στο πρόσωπο των κληρονόμων του δικαιούχου, ούτε κληρονομείται, στρέφεται όμως κατά των κληρονόμων του υποχρέου. Η αξίωση παραγράφεται δύο έτη μετά τη λύση του

συμφώνου.

Άρθρο 7

Διατροφή μετά τη λύση

1. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, με το οποίο καταρτίζεται το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, μπορεί να περιέχεται συμφωνία με την οποία είτε το ένα ή το άλλο μέρος, είτε και αμφότερα μέρη, αναλαμβάνουν υποχρέωση διατροφής αποκλειστικά και μόνο για την περίπτωση κατά την οποία, μετά τη λύση του συμφώνου με συμφωνία ή μονομερή δήλωση, θα υπάρχει αδυναμία διατροφής με ίδιες δυνάμεις του ετέρου μέρους. Αν δεν υπάρχει συμφωνία, ισχύουν αναλόγως τα άρθρα 1486-1502 του Αστικού Κώδικα. Η υποχρέωση αυτή δεν βαρύνει τους κληρονόμους του υποχρέου.

2. Με την επιφύλαξη των § § 3 και 4, η συμβατική υποχρέωση διατροφής του κατά το σύμφωνο δικαιούχου προηγείται της εκ του νόμου υποχρέωσης διατροφής άλλων προσώπων.

3. Ο υπόχρεος συμβατικής διατροφής μετά τη λύση του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης δεν μπορεί να επικαλεσθεί την υποχρέωσή του αυτή, σε βάρος της υποχρέωσης διατροφής ανήλικων τέκνων του.

4. Ο δικαιούχος διατροφής από το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης συμπορεύεται, ως προς το δικαίωμα διατροφής, με τον διαζευγμένο σύζυγο του υποχρέου.

Άρθρο 8

Τεκμήριο πατρότητας

1. Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης ή μέσα σε τριακόσιες ημέρες από τη λύση ή την αναγνώριση της ακυρότητάς του, τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον άνδρα που συμβιώνει με τη μητέρα. Το τεκμήριο ανατρέπεται με αμετάκλητη δικαστική απόφαση. Τα άρθρα 1466 επ. ΑΚ, καθώς και τα άρθρα 614 επ.ΚΠολΔ, εφαρμόζονται αναλόγως και στο τεκμήριο αυτό.

2. Η ακυρότητα ή η ακύρωση του συμφώνου δεν επιδρά στο τεκμήριο πατρότητας

των τέκνων.

Άρθρο 9

Επώνυμο τέκνων

Το τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης φέρει το επώνυμο που επέλεξαν οι γονείς του με κοινή και αμετάκλητη δήλωσή τους που περιέχεται στη συμβολαιογραφική συμφωνία τους για τη σύναψη του συμφώνου. Το επώνυμο που επιλέγεται είναι κοινό για όλα τα τέκνα και είναι υποχρεωτικά, το επώνυμο του ενός από τους γονείς ή συνδυασμός των επωνύμων τους. Σε καμιά, όμως, περίπτωση δεν μπορεί να περιλαμβάνει περισσότερα από δύο επώνυμα. Αν η δήλωση παραλειφθεί, μπορεί να συμπληρωθεί με μεταγενέστερη συμβολαιογραφική πράξη, κατά τα ισχύοντα για την ονοματοδοσία. Διαφορετικά, το τέκνο θα έχει σύνθετο επώνυμο, αποτελούμενο από το επώνυμο και των δύο γονέων του. Αν το επώνυμο του ενός ή και των δύο γονέων είναι σύνθετο, το επώνυμο του τέκνου θα σχηματισθεί με το πρώτο από τα δύο επώνυμα.

Άρθρο 10

Γονική μέριμνα

1. Η γονική μέριμνα τέκνου που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια συμφώνου ελεύθερης συμβίωσης και ασκείται από κοινού εκ μέρους των γονέων. Τα άρθρα του Αστικού Κώδικα για τη γονική μέριμνα των τέκνων που προέρχονται από γάμο εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.
2. Αν το σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης λυθεί, για τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 4, για την άσκηση της γονικής μέριμνας εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 1513 του Αστικού Κώδικα.

Άρθρο 11

Κληρονομικό δικαίωμα

1. Το άρθρο 1820 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:
«Άρθρο 1820
Εκείνος από τους συζύγους ή τους συμβιούντες συντρόφους που επιζεί καλείται, ως

κληρονόμος εξ αδιαθέτου με τους συγγενείς της πρώτης τάξης στο ένα τέταρτο και με τους συγγενείς των άλλων τάξεων στο μισό της κληρονομιάς, εκτός αν στο σύμφωνο υπάρχει ειδικότερη πρόβλεψη με την επιφύλαξη των διατάξεων περί νόμιμης μοίρας. Επιπλέον, λαμβάνει ως εξαιρετο, ανεξαρτήτως της τάξης με την οποία καλείται, τα έπιπλα, σκεύη, ενδύματα και λοιπά οικιακά αντικείμενα που χρησιμοποιούσε είτε μόνος εκείνος που επιζεί είτε και οι δύο σύζυγοι ή συμβιούντες σύντροφοι. Αν, όμως, υπάρχουν τέκνα του συζύγου ή του συμβιούντος που απεβίωσε, λαμβάνονται υπ' όψιν οι ανάγκες και εκείνων, εφόσον το επιβάλλουν οι ειδικές περιστάσεις για λόγους επιείκειας.»

2. Το Άρθρο 1825 του Αστικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 1825

Ποσοστό

Οι κατιόντες και οι γονείς του κληρονομουμένου, καθώς και ο σύζυγος ή ο συμβιώσας σε σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης που επιζεί, οι οποίοι θα είχαν κληθεί ως εξ αδιαθέτου κληρονόμοι, έχουν δικαίωμα νόμιμης μοίρας στην κληρονομία. Η νόμιμη μοίρα είναι το μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας.»

Τα άρθρα 1826 επ. ΑΚ εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση αυτή.

Άρθρο 12

Δικαιώματα και ρυθμίσεις δημοσιοϋπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου

1. Διατάξεις δημοσιοϋπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου, που αναφέρονται σε συζύγους, εφαρμόζονται αντιστοίχως και στα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης. Οι αρμόδιοι φορείς δημοσιοϋπαλληλικού, εργατικού, ασφαλιστικού, συνταξιοδοτικού, φορολογικού, και δημοσιονομικού δικαίου, που σχετίζονται με την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, υποχρεούνται σε πλήρη εξομοίωση των προσώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης με τα πρόσωπα που έχουν τελέσει γάμο.

2. Όπου σε οποιοδήποτε άλλο νόμο γίνεται λόγος για συζύγους, οι σχετικές διατάξεις ισχύουν αντιστοίχως και στα πρόσωπα που έχουν συνάψει σύμφωνο

ελεύθερης συμβίωσης, εφόσον δεν υπάρχει ειδική ρύθμιση στο νόμο αυτό ή δεν αντίκεινται στις διατάξεις του.

Άρθρο 13

Οι συμβληθέντες στο Σύμφωνο Συμβίωσης έχουν δικαίωμα στη χορήγηση άδειας διαμονής ως σύντροφοι συμβιούντες με έλληνα πολίτη, πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή νομίμως διαμένοντα αλλοδαπό, με ανάλογη εφαρμογή των ισχυουσών διατάξεων για τους έγγαμους συντρόφους. Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων φορείς, υποχρεούνται στην ίση και απολύτως ισότιμη μεταχείριση των προσώπων που έχουν συνάψει σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης με τα πρόσωπα που έχουν τελέσει γάμο.

Άρθρο 14

Πεδίο εφαρμογής

Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται σε κάθε σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, εφόσον αυτό έχει καταρτισθεί στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε κάθε άλλη περίπτωση εφαρμόζονται οι κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου, ουσιαστικού και δικονομικού.

Τελική Διάταξη

Έναρξη Ισχύος

Η ισχύς του παρόντος νόμου άρχεται από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22/11/2013

Οι προτείνοντες βουλευτές

Τσίπρας Αλέξης

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Βούτσης Νίκος

Γιαϊτάνη Ιωάννα

Διώτη Ηρώ

Δούρου Ρένα

Δραγασάκης Γιάννης

Δρίτσας Θοδωρής

Ζαχαριάς Κώστας

Κανελλοπούλου Μαρία

Καραγιαννίδης Χρήστος

Κατριβάνου Βασιλική

Κοντονής Σταύρος

Κουράκης Τάσος

Κωνσταντοπούλου Ζωή

Μαντάς Χρήστος

Μπόλαρη Μαρία

Ξανθός Ανδρέας

Παπαδημούλης Δημήτρης

Σταμπουλή Αφροδίτη

Τατσόπουλος Πέτρος

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Τσουκαλάς Δημήτρης

Φωτίου Θεανώ

Χαραλαμπίδου Δέσποινα